

תצפית זני מנתור .

חוקרים שותפים:

עירית דורי, ליאנה בן יונס – מו"פ דרום
איתן שלמה, יעל סקוטלסקי – שה"מ פרחים, משרד החקלאות

מבוא:

המנתור שייך למשפחת המצליבים. במין זה מבחינים בשתי קבוצות עיקריות הנבדלות ביניהן בדרישות הקור לפריחה: זנים בכירים המאופיינים בדרישות קור נמוכות ולכן מסוגלים לפרוח מוקדם יחסית בחודשים נובמבר ודצמבר וזנים אפילים הדורשים מנות קור גבוהות ופורחים רק בפברואר מרץ לאחר שמולאו דרישות הקור שלהם. עיקר השיווק ההולנדי מתמקד בחודשים אפריל עד יולי. הייצוא הישראלי משלים את השיווק בחודשים דצמבר, ינואר ופברואר. בייצוא אין יתרון למועדי שתילה מוקדמים אשר משווקים באוקטובר ונובמבר לעומת זאת בשוק המקומי יש יתרון לשיווק מוקדם, אך השוק מוגבל בגודלו. עבודת הטיפוח מתמקדת היום בזנים בכירים שאינם מגיבים לאורך יום או טמפרטורה, עם זאת שתילות מוקדמות ברקע של טמפרטורות גבוהות פוגעות באיכות הפרח. הצבעים המובילים בשיווק הם הלבן המהווה כ- 54% מהאספקה אחריו מובילים הקרם והסגול עם כ- 18%. שאר הצבעים משווקים באחוזים בודדים. באזור הבשור

שיטות וחומרים:

במסגרת התצפית נבחנו 14 זנים חדשים אשר מקורם בחברות TAKI ו- SAKATA מ- 4 סדרות שונות: סדרת ה- QUARTET אשר הוגדרה כסדרת זני ספריי וסדרות ה- CHEERFUL, NOBEL, GLORY הנחשבות לבעלות אחוז גבוה של פרחים מלאים. הזנים נזרעו ידנית ב- 19/9/02 בעומד 120 למ"ר בבית רשת (18% צל) בתנאי יום טבעי. נערך מעקב אחר מועד הפריחה, היבול, אחוז הפרחים המלאים, אורך ומשקל הפרח ואורך התפרחת.

תוצאות:

מועד הפריחה:

ראשוניים החלו לפרוח זנים מסדרת הגלורי ב- 20-22 לנובמבר (62-64 ימים לאחר הזריעה) (טבלה 1). אחריהם בסוף נובמבר, תחילת דצמבר החלו לפרוח זנים מקבוצת ה- קוארטט וכן הנובל צהוב קרם והצירפול הצהוב (70-77 ימים לאחר הזריעה) וומאוחר יחסית רק ב- 20 לדצמבר החל לפרוח הזן צירפול לבן (92 ימים לאחר הזריעה) .

אחוז הפרחים המלאים:

הזנים הבולטים באחוז גבוה מאד של פרחים מלאים הם הצירפול הלבן והצהוב והנובל צהוב קרם בהם היו 95-98 אחוז של פרחים מלאים. בשאר הזנים היו 56-72 אחוז של פרחים מלאים.

אורך פרח:

הזנים שהתאפיינו באורך הארוך ביותר של ענפי פריחה היו הצירפול הלבן והצהוב והנובל צהוב קרם עם 85-90 ס"מ. שאר הזנים הגיעו לאורך בינוני 60-75 ס"מ.

משקל פרח:

הזנים מסדרת הגלורי היו בעלי משקל נמוך יחסית, 53-62 גרם אשר נבע כנראה מהפריחה המוקדמת. שאר הזנים היו בעלי משקל בינוני וגבוה 72-140 גרם.

אורך התפרחת:

לפרמטר של אורך התפרחת מייחסים חשיבות רבה בקביעת איכות הפרח. אורך התפרחת המינימלי הרצוי במנתור הוא כ- 15 ס"מ.
הזן נובל צהוב קרם היה בעל התפרחת הארוכה ביותר 17 ס"מ. שאר הזנים היו בעלי תפרחת בינונית באורכה 11-15 ס"מ, כלומר חלק גדול מהזנים לא עמד בקריטריונים של אורך התפרחת הרצוי.

יבול:

שני זנים בלטו ביבול גבוה יחסית הציירפול הצהוב והנובל צהוב קרם שהניבו כ- 100 פרחים למ"ר. שאר הזנים הניבו יבול נמוך עד בינוני כ- 50-70 פרחים למ"ר.

סיכום:

הזנים מסדרת הציירפול (צהוב ולבן) והנובל הצטיינו באחוז גבוה מאד של פרחים מלאים (כמעט מאה אחוז) ופרחים ארוכים במיוחד. הציירפול הצהוב והנובל צהוב הצטיינו גם בתפרחת ארוכה יחסית ויבול גבוה. זנים מסדרת הגלורי שהתיימרו להיות בעלי אחוז גבוה של פרחים מלאים הניבו פחות מ- 60% פרחים מלאים והיו חלשים גם במדדי יבול ואיכות אחרים כמו משקל הפרח ואורך התפרחת. סדרת הקוארטט התאפיינה במגוון גדול של צבעים וגוונים, אך הייתה בינונית ברב מדדי האיכות. לגבי האפשרות של שיווק ענפי פריחה בצורת ספריי, יש לבחון את תגובת השוק למוצר חדשני זה.

הבעייה העיקרית בזנים המוגדרים כבעלי אחוז גבוה של פרחים מלאים היא מחירם הגבוה של הזרעים שמשאיר בספק את הכדאיות הכלכלית של הגידול.

מנתור תצפית זנים

עומד למ"ר: 120

מועד זריעה: 19/09/2002

פרחים למ"ר	אורך תפרחת (ס"מ)	משקל	אורך	% פרחים מלאים	ימים מזריעה לפריחה	התחלת פריחה	צבע פרח	מקור זרעים	זן
58	11.7	83	66	65	77	05/12/2002	ורוד בהיר	SAKATA	QUARTET CHERRY BLOSSOM
52	14.0	104	68	57	73	01/12/2002	לונדר	SAKATA	QUARTET LAVENDER
54	14.5	121	75	72	77	05/12/2002	סגול בהיר	SAKATA	QUARTET BLUE
56	14.8	112	74	70	77	05/12/2002	משמש בהיר	SAKATA	QUARTET APRICOT
61	12.2	92	65	64	77	05/12/2002	לונדר	SAKATA	QUARTET MARINE
49	13.1	114	73	59	77	05/12/2002	סגול ארגמן	SAKATA	QUARTET PURPLE
66	10.8	79	60	59	73	01/12/2002	קדם	SAKATA	QUARTET YELLOW
73	11.7	72	64	67	77	05/12/2002	לבן	SAKATA	QUARTET WHITE
100	14.5	123	85	98	70	28/11/2002	קדם	SAKATA	CHEERFUL YELLOW
68	12.4	147	90	96	92	20/12/2002	לבן	SAKATA	CHEERFUL WHITE
98	17.1	93	89	95	77	05/12/2002	קדם	SAKATA	NOBEL CREAM YELLOW
60	11.7	53	66	56	62	20/11/2002	לבן	TAKI	GLORY WHITE
51	11.5	58	73	57	64	22/11/2002	ורוד	TAKI	GLORY CHERRY
49	12.3	62	75	57	64	22/11/2002	סגול	TAKI	GLORY BLUE